

KULTTUURI

Turun Sanomat, kulttuuriosasto,
Kauppiaskatu 5, PL 95, 20101 Turku,
(02)269 3546, faksi: (02)269 3389,
sähköposti: ts.kulttuuri@turunsanomat.fi

Indie-elokuva Urban Savages saa ensi-iltansa Vimmassa

Rikoselokuva koottiin kuin palapeli

Turun Sanomat
KAISA KUJANPÄÄ

Kaikki eivät tydy vain katsomaan elokuvia. Naantalilais-turkulainen kaveriporukka on kuvannut jo kolmannen täyspitkän indie-elokuvansa. *Urban Savages* on rikoselokuva, jossa korruptoituneet poliisit sekoilevat huumekaupan ja palkkamurhien verkostossa. Sen teemoina ovat aheus, hulluus ja kosto.

Urbaanien petojen nahkakatit ja aseet ovat kaukana edellisen leffan *Parasite Quarantinen* mellastavista zombeista.

– Ostin *Parasiten* jälkeen uuden hdv-kameran, jonka laatu on aivan eri luokkaa. Edellinen elokuva tehtiin digivideolla, jonka kuva on nykytilalla suttaista, ohjaaja **Esa Jussila** kertoo.

Utta tekniikkaa piti päästä heti kokeilemaan. Siksi elokuvasta tuli zen-elokuva, joka toteutetaan ilman käsikirjoitusta kuvauspaikalla improvisoiden.

Turussa, Naantalissa ja Livonsaareissa noin 20 päivässä kuvatussa elokuvassa on mukana kolmisenkymmentä amatöörinäyttelijää – ja elokuvan verisestä tahdistista kertoo jotain se, että vain harvat hahmot pysyvät elossa lopputeksteihin asti.

– Näyttelijät sopeutuivat yllättävän hyvin uuteen metodiin. Indie-tai amatöörielokuvia tehdessä käsikirjoitusta luetaan yleensä kuin Raamattua, mutta jos näyttelijä saa itse kehittää repliikkinsä, niistä tulee luonnollisempia.

Itämaisuutta ja lätkärämausteita

Zen-menetelmän rankkuus iski vasta kuvausten jälkeen.

– Minulla oli 15 tuntia materiaalia tiedostoissa, jotka oli eroteltu vain kuvauspaikan mukaan. Oli aika palapeli lähteä editoimaan niistä elokuvaa. Siinä tuli harmaita hiuksia, 22-vuotias Jussila sanoo.

Kolmen kuukauden editoinnin aikana elokuvasta syntyi kolme puoleentoista tuntia.

– Tarinan rakentamista helpotti se, että elokuvan loppupuolta kuvattaessa minulla oli jo visio, mitä siitä haluan.

Esa Jussila kuvailee tänään Vim-

Ohjaaja Esa Jussila (vas.) ja myös taustan valkokankaalta heijastuva näyttelijä Kuisma Väänänen kuvailevat kolmatta indie-elokuvaansa rikoselokuvaksi, jossa on mausteena itämaisia taistelulajeja ja westerniä.

massa yli 18-vuotiaille esitettävä *Urban Savages* rikoselokuvaksi, johon on sekoitettu itämaisia taistelulajeja ja westerniä.

Jussilan sekä elokuvassa näytellevien **Kuisma Väänänen** ja **Jere**

Ritarin perustamalla tuotantoyhtiöllä TR Productionsilla on koko ajan tekeillä elokuvia. Aina ollaan joko kuvaus- tai jälkituotantovaiheessa.

Jussila toimii myös elokuvante-

kijöitä yhteen kokoavan Findie ry:n hallituksessa.

– Suomen amatöörielokuvaajien porukka on aika tiivistä ja meillä on yhteisiä projekteja. Itsekin kuvasin talvella jännärin ke-

miläisen Hepola Filmsin kanssa.

Seuraavaan elokuvaan tehdään taas käsikirjoitus ja se on jompaa kumpaa TR Productionsin tavaramerkeistä, kauhua tai toimintaa. Vä-

harrastava Jussila kertoo tekevänsä sitä, mitä itse tykkää katsoa.

– Voi toivoo, että elokuvien tekemisestä tulisi joskus ammatti, mutta toistaiseksi se on harrastus tai ennemminkin intohimo.

• *Urban Savagesin* ensi-ilta on *Turussa Nuorten taide- ja toimintatilo Vimmassa (Aurakatu 16)* tänään 11. toukokuuta klo 19.10. *Ikäraja K18.*

Nuorten luoma rock-ooppera liimaa uuden kaupungin yhteen

Noita Valpuri Kynissä piirretty esiin sastamalalaisten sielu

Turun Sanomat, Sastamala
ERJA HYTYÄINEN

Sastamalan sielu on erilaisuuden ymmärtämisessä. Tämä paljastuu reilun 40 sastamalalaisnuoren rakentamassa rock-ooppera *Valpuri Kynissä*. Se haastaa normit ja ennakkoluulot, antaa taiteellisten lahjojen kukkia ja opettaa hyväksymään erilaisuutta. Sen on myös määrä ilmaista sastamalalaisuutta.

Vammalla, Äetsä ja Mouhijärvi synnyttivät Sastamalan vuoden vaihteessa. Jo sitä ennen alueella virisi halu etsiä uuden kaupungin identiteettiä rakennuspuuta. Vapaaehtoistoimintana vauhtiin pyörähtänyt Kulttuurifoorumi heitti pallon nuorille.

– Nuoret pohtivat, mitä on olla sastamalalainen nuori, rock-oopperan ohjaaja **Kaarina Karjula** sanoo.

Tehtävää ei pailoiteltu eri ryhmille vaan uuden kaupungin yhdyntymisen henkeen sopivasti eri ilmaisukeinoja käyttävät nuoret koottiin yhteen. Musiikista ilmaisukeinoonsa löytäneet soittavat rock-oopperan musiikin, kuvataiteen taitajat rakensivat lavasteet ja loivat visuaalisen ilmeen kuvataiteilija **Kanerva Niemelän** ohjauksessa, sanataiteen harrastajat kirjoittivat tarinan kirjailija **Jukka-Pekka Palviaisen** avustuksella, teatterilaiset näyttelivät ja laulavat.

Nuoret näkevät noidan auttajana

Kaarina Karjula korostaa, että näytelmässä valta on nuorten käsissä. Ainoa toive on etsiä sastamalaisuuden ydin. Valpuri Kyniä esittävän **Venla Ritasen** mukaan nuorten ajatuksissa teema tiivistyi siihen,

Valpuri Kyni on nuorten näkemys sastamalalaisuudesta. Valpuriksi muuntuva Venla Ritaseen mukaan tarina kertoo ennen muuta nuorena olemisesta. Siitä, mitä on olla erilainen.

mitä on olla ylipäättään nuori. – Ei minulle sastamalalaisuus merkitse sen enempää kuin vammalalaisuuskaan, Ritase sanoo.

Seudun historiasta löytyi nuoruuden kipeiden kysymysten ilmentymä: 350 vuotta sitten Tyrvään seudulla elänyt **Valpuri Kyni**. Historian dokumentit kertovat Valpuri-

Kynistä, yhdestä Suomen tunnetuimmasta noidaksi tuomitusta ja mestatusta naisesta. Hän on myös ainoa, jolle on todistettavasti tehty vesikoe Turun Aurajoessa.

– Vesikokeessa noidaksi epäillyn jalat ja kädet sidottiin ja hänet upotettiin veteen. Jos hän on uppoaa, hän on syytön. Jos hän pysyy pin-

nalla, hän on noita, **Adalmiina Nikitin** selittää.

Veden alla henkeään pidätellyt Valpuri Kyni selvisi kokeesta hengissä, eikä ennako-odotuksista huolimatta joutunut samantien mestattavaksi.

Rock-oopperan säveltänyt **Veli-Pekka Bäckman** on silminnähden

lumoutunut tarinaan, joka ei ole tuennut merkitystään vuosisatojen aikana.

– Minulle merkittävää on se, kuinka yksin ihminen voi jäädä, kun hän haluaa tehdä oikein, Bäckman sanoo.

Sama toistuu nuorten puheissa. Valpuri Kyni nähdään ihmisenä,

TS/Erja Hytyäinen

Valpuri Kyni

- Eli Tyrvään seudulla 1600-luvun puolivälissä.
- Hovioikeuden selvityksen mukaan Valpuri Kynin äiti ja äidinsä olivat noita ja heidät poltettiin roviolla.
- Ainoa Suomessa noituudesta epäiltyä vesikokeeseen joutunut henkilö. Koe toteutettiin Turussa Aurajoessa.
- Sai 1635 kuolemantuomion, joka lievennettiin piiskaukseksi ja karkotukseksi.
- Joutui jälleen syytetyksi noituudesta 1649. Syytettiin noituneen mm. tyrän kirkkoherralle ja sudet karjan kimppeen. Valpuri kielsi syyllisyytensä. Huittisten käräjät tuomitsivat hänet poltettavaksi roviolla, mutta Turun hovioikeus määräsi raippoja ja molempien korvien menetyksen.
- Perimätiedon mukaan Valpuri olisi poltettu roviolla Hämeenlinnassa. 1665 kirjoitetussa konseptuomiokirjassa ei kerrota, miksi ja milloin.

Lähde: Marko Nenonen: Valpuri Kyni – noitainainen

Nuoret ja Kanerva Niemelä maalasivat Valpurille asut.

Turkulainen lyhytelokuva Vaakalaudalla Cannesissa

Turun Sanomat
Turkulaisen New Dawn -tuotantoyhtiön 48 tunnissa kuvattu lyhytelokuva *Vaakalaudalla* on mukana Cannesin elokuvajuhlilla. Lyhytelokuvien teki- ja levittäjille tarkoitettuna Cannesin Short Film Cornerissa ensi viikolla esitettävä trilleri-musiikaali kuvattiin osana Uneton 48 -lyhytelokuvakilpailua.

Vapaaehtoisvoimin ja alusta loppuun 48 tunnissa tehty *Vaakalaudalla* voitti vuoden 2008 Suomen kilpailun. Se sai yli 90 joukkuetta keränneessä kilpailussa sekä katsojien että tuomariston äänet.

Yön aikana kauppa- ja kulttuurikeskus Myllyssä kuvatun trillerin on ohjannut **Paul J. Helin** ja sen tekemiseen osallistui liiki 40-henkinen kuvaustiimi.

Cannesiin valittiin yhteensä neljatoista 48 Hour Film Projectiin osallistunutta lyhytfilmiä.

Kansainvälinen parhaimmisto valikoitui tuhansien filmien joukosta.

Satakunnassa tapahtuu museoiden yönä

Turun Sanomat
Porin taidemuseo osallistuu lauantaina 16. toukokuuta järjestettävään kansainväliseen museoiden yö -tapahtumaan jo viidettä kertaa laajalla erikoisohjelmalla yhdistävällä tarjonnalla.

Taidemuseo on avoinna yöllä yhteen asti, ja museoon on vapaa pääsy jo päivällä. Museoiden yö -tapahtumaa taidemuseossa vietetään klo 18–01, jolloin ohjelmassa on musiikkia, performanssi- ja tanssitaiteita sekä illan huipentumana suuri taidekeskustelu. Kävijöille on tarjolla monipuolista toiminnallista ohjelmaa koko illan ajan.

Lönströmin taidemuseo on avoinna klo 11–22 ja se tarjoaa kävijöille näyttelyidensä lisäksi erikoisohjelmaa. Klo 16 alkaa työpaja lapsille ja klo 20 on vuorossa nuorten pianistien kuutamokeikka.

Rauman taidemuseo on avoinna museoiden yönä klo 11–22. Kuraattori **Rauno Lutinen** opastaa *Knupi – rautamaisia muotokuvia* -näyttelyä klo 18.

Sastamalan museon on museoiden yönä ilmainen sisäänkäynti ja aukioloaika on 11–20.

Museossa järjestetään *Sigrid ja postiniukka* -nukketeatterinäytöksiä, jotka kertovat varakkaan porilaisen liikemiehen 11-vuotiaana kuolleesta tyttärestä. Esitys sopii lapsille ja aikuisille.

Teatteri 2000 tarjoaa viittomakielistä teatteria

Tampere (STT)
Tamperealainen Teatteri 2000 tuo ensi-iltaan lastennäytelmän, joka yhdistää viittomakielen ja puhutun suomen kielen. *Kaksikieliset värit* -esitys perustuu Eino Leino -palkinnon saaneen kirjailija **Hannele Huovin** värisäteihin ja runoihin.

Näytelmässä viittomakielen visuaalinen kauneus elävöittää Huovin tekstejä. Tekijät lupauvat tavanomaisesta poikkeavaa teatterikokemusta, joka sopii sekä kuuleville että erityisryhmille.

Esityksen on ohjannut **Antti Majanlahti** ja tuottanut viittomakieliseen teatteriin erikoistunut Tirakkor-ryhmä.

Ensimmäiset esityksensä näyttelmä saa TTT:n Kellariteatterissa tänään 11. toukokuuta ja keskiviikkona, ja syysyllä se jatkaa kiertue-esityksenä. Näytelmän tekemistä ovat tukeneet Suomen Kulttuurirahasto ja Pirkanmaan Taidetörmä.

joka yrittäi auttaa ystäviään, mutta teki sen tavalla, joka herätti epäilyt noituudesta.

Sastamalassa noituuden historiaa ei hävetä, pikemminkin tunnustetaan, että seudun historiaan kuuluu lukuisia tietäjänaisia. Heidän varansa rakennetaan nyt uutta yhteisöllisyyttä. Nuoret rakentavat

sitä järjestämällä useita koululaisesityksiä sekä kolme yleisötilaisuutta.

• *Rock-ooppera Valpuri Kynin yleisöesitykset: Äetsän koulu pe 22.5. klo 18, Sylvään koulu ti 26.5. klo 19 ja Mouhijärven yhteiskoulu to 28.5. klo 18. Vapaa pääsy.*